

Metodický list: Pražské jaro

Pomůcky

pracovní list pro každého žáka, audiotechnika, přístup k internetu

Časová dotace

1-2 vyučovací hodiny

Vzdělávací oblasti

výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, osobnostní a sociální výchova

Úvodní aktivity

20 MIN

S žáky si nejprve projdeme zadání úvodní aktivity v pracovním listu.

Vysvětlíme jim cíl aktivity, tj. pokusit se zařadit jednotlivé aspekty do konkrétního časového období.

Pustíme vnitropolitický komentář M. Weinera (desetiminutová verze, ke stažení v dodatečných materiálech).

Vzhledem k obtížnosti poslechu (je dlouhý, dobovou češtinou, obsahuje množství dobových výrazů) doporučujeme poslech rozdělit do kratších celků, případně jej po cca pěti minutách práce pustit ještě jednou, aby si žáci mohli doplnit informace, které jim napoprvé unikly.

Ve společné diskusi shrneme zjištěné hlavní rozdíly před jarem 1968 a během něj, které si žáci zaznamenali při poslechu komentáře.

Pokusíme se také žáky vést k odpovědi na následující otázky:

- Co je podle komentátora v současné době potřeba?
- Jakou roli v tomto procesu podle něj může sehrát obyčejný člověk?

Aktivity se vzpomínkami pamětníků

15 MIN

SAMOSTATNÁ PRÁCE

Aktivita spojená s výpověďmi pamětníků je zaměřená na zachycení atmosféry a možností, které podle pamětníků tato doba společnosti přinesla. Žákům pustíme jednotlivé ukázky (Skala, Zoubek, Kohout, Hradilek) a vyzveme je, aby si do pracovních listů zapsali své postřehy z poslechu.

10 MIN

SPOLEČNÁ DISKUSE

Společně si tuto část shrneme formou diskuse. Můžeme také porovnat závěry, ke kterým žáci došli při poslechu komentáře M. Weinera s těmi, které slyšeli při poslechu pamětnických vyprávění.

- V čem se shodují a v čem liší?
- Proč?

DŮ

Pro doplnění můžeme žáky vyzvat, aby si doma zjistili u svých rodičů nebo prarodičů, jak oni sami vnímali pražské jaro, co jim přineslo nebo naopak vzalo. Výstup může být buď písemný, nebo mohou celý rozhovor nahrát a příští hodinu pustit svým spolužákům.

Závěrečná aktivita

SAMOSTATNÁ PRÁCE

Zrušení cenzury bylo jedním z hlavních přínosů pražského jara, i když jen na krátký čas. Rozhovor Jeronýma Janička s Františkem Dubským (desetiminutová verze, ke stažení v dodatečných materiálech) na téma rušení zahraničního vysílání můžeme využít k zadání samostatné práce. Podle časových možností si žáci poslechnou reportáž v rámci hodiny nebo za domácí úkol sami doma.

Otázky pro zpracování samostatného úkolu:

- Proč právě Svobodná Evropa byla jedinou rušenou stanicí na jaře 1968 v ČSSR?
- Jaké argumenty pro rušení této rozhlasové stanice uvádí tiskový mluvčí ministerstva vnitra?
- Jsou jeho argumenty podle vás dostačující? Svou odpověď zdůvodněte.
- Byla cenzura v ČSSR opravdu zrušena?

V následující hodině jejich závěry společně prodiskutujeme.

▮ *Vypracovaná aktivita může fungovat jako forma opakování v následující hodině.*